

Міністерство освіти і науки України  
Департамент науки і освіти  
Харківської обласної державної  
адміністрації  
Комунальний заклад «Харківська  
гуманітарно-педагогічна академія»  
Харківської обласної ради

# Пилип Орлик - український політичний діяч

Харків-2015

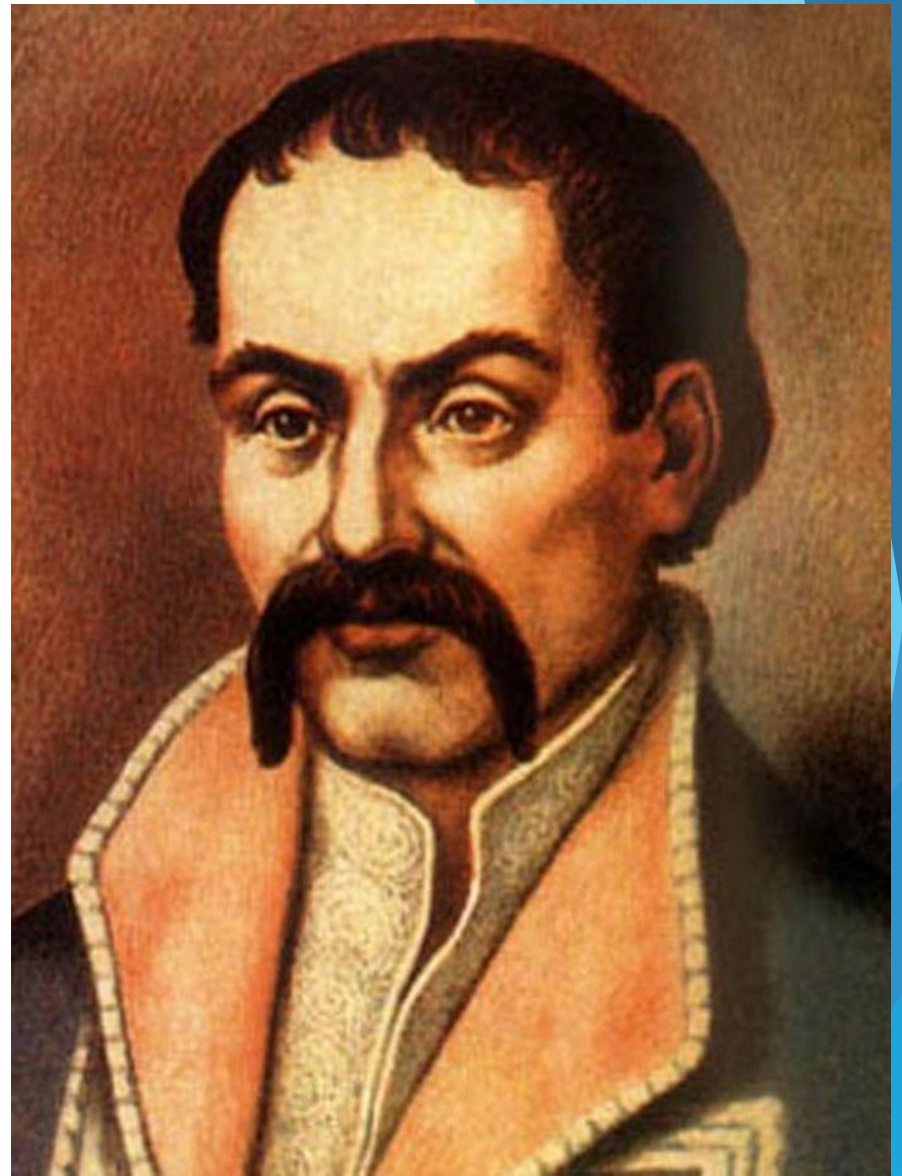
Виконала студентка  
211-ан групи  
факультету  
іноземної філології та  
музичного мистецтва

Дмитрик Аліна  
Юріївна

# *План*

- 1. Біографія*
- 2. Прибічник Мазепи та обрання на гетьманство*
- 3. «Перша українська Конституція»*
- 4. Визвольні змагання*
- 5. Після поразки*
- 6. Спадщина*
- 7. Вшанування пам'яті*

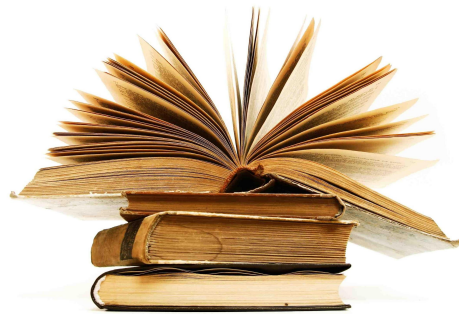
Орлик Пилип Степанович -  
український політичний,  
державний і військовий діяч,  
Гетьман Війська  
Запорізького у вигнанні,  
поет, публіцист.



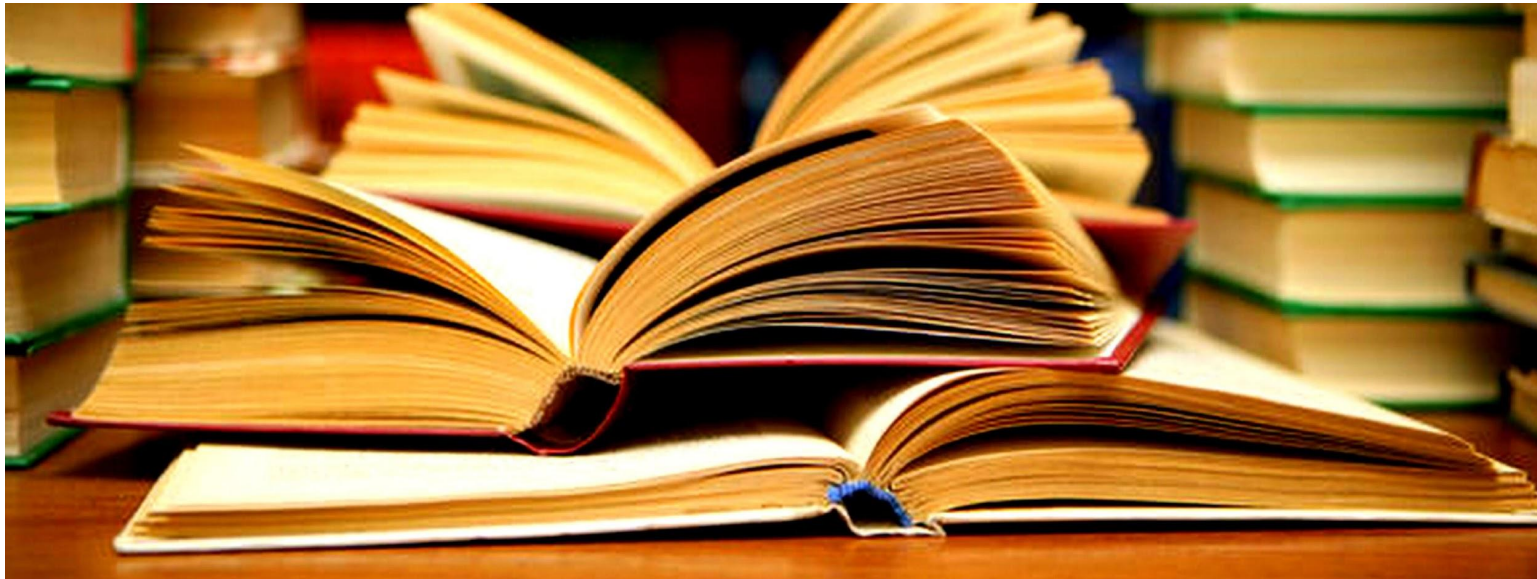
11 жовтня 1672 — 24 травня 1742

# 1. Біографія

Народився у Косуті, Мінська область, Білорусь в сім'ї родовитої литовської шляхти чеського походження — Орликів. Навчався у єзуїтському колегіумі у Вільні, а також у Києво-Могилянській колегії, яку закінчив у 1694 році.



Навчався відмінно, проявив талант ораторства і поезії, цікавився філософією і літературою, добре володів українською, польською, церковнослов'янською, болгарською, італійською та іншими мовами.



## *2. Прибічник Мазепи та обрання на гетьманство*

За Іваном Мазепою до м. Бендер пішли близько 50 провідних представників старшини, майже 500 козаків із Гетьманщини та понад 4 тис. запорожців.

Вони і обирають **5 квітня 1710-го** року Пилипа Орлика гетьманом України (у вигнанні).



Обрання відбулося в присутності запорожців, генеральної старшини, козацтва, а також турецького султана і шведського короля.

Крім Орлика кандидатами на гетьманську булаву були Андрій Войнаровський (близький родич Мазепи) та Дмитро Горленко (прилуцький полковник). Але цих людей на козацькій раді майже ніхто не підтримав.



Булава Пилипа Орлика(зберігається в Лінчепінській бібліотеці, Швеція)

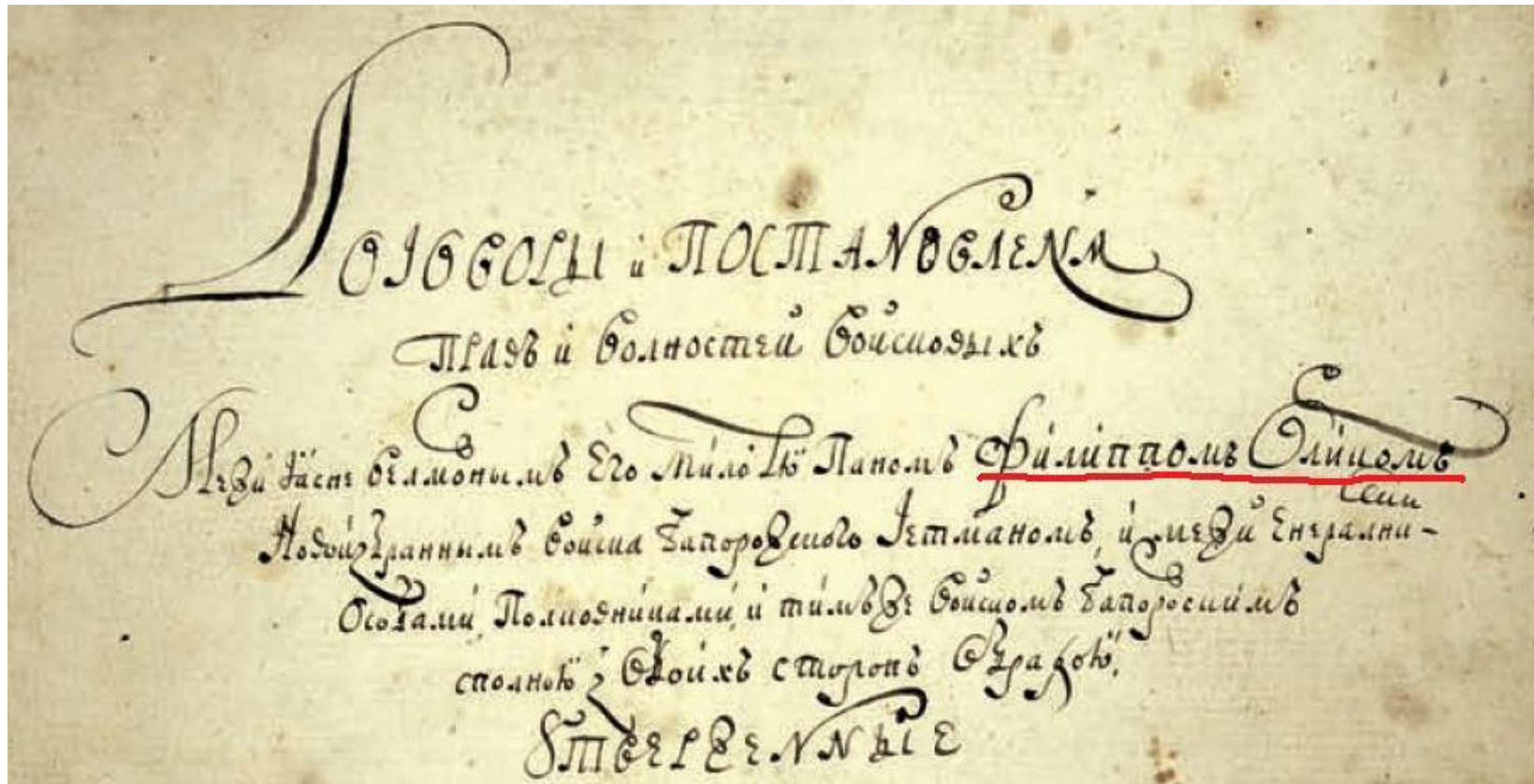
### 3. Перша українська Конституція

В 1710 році Пилип Орлик складає «Пакти й Конституції прав і вольностей Війська Запорізького» укладає зі старшиною та запорожцями угоду — документ, який пізніше дістав назву Конституція Пилипа Орлика — так звана «Бендерська конституція».



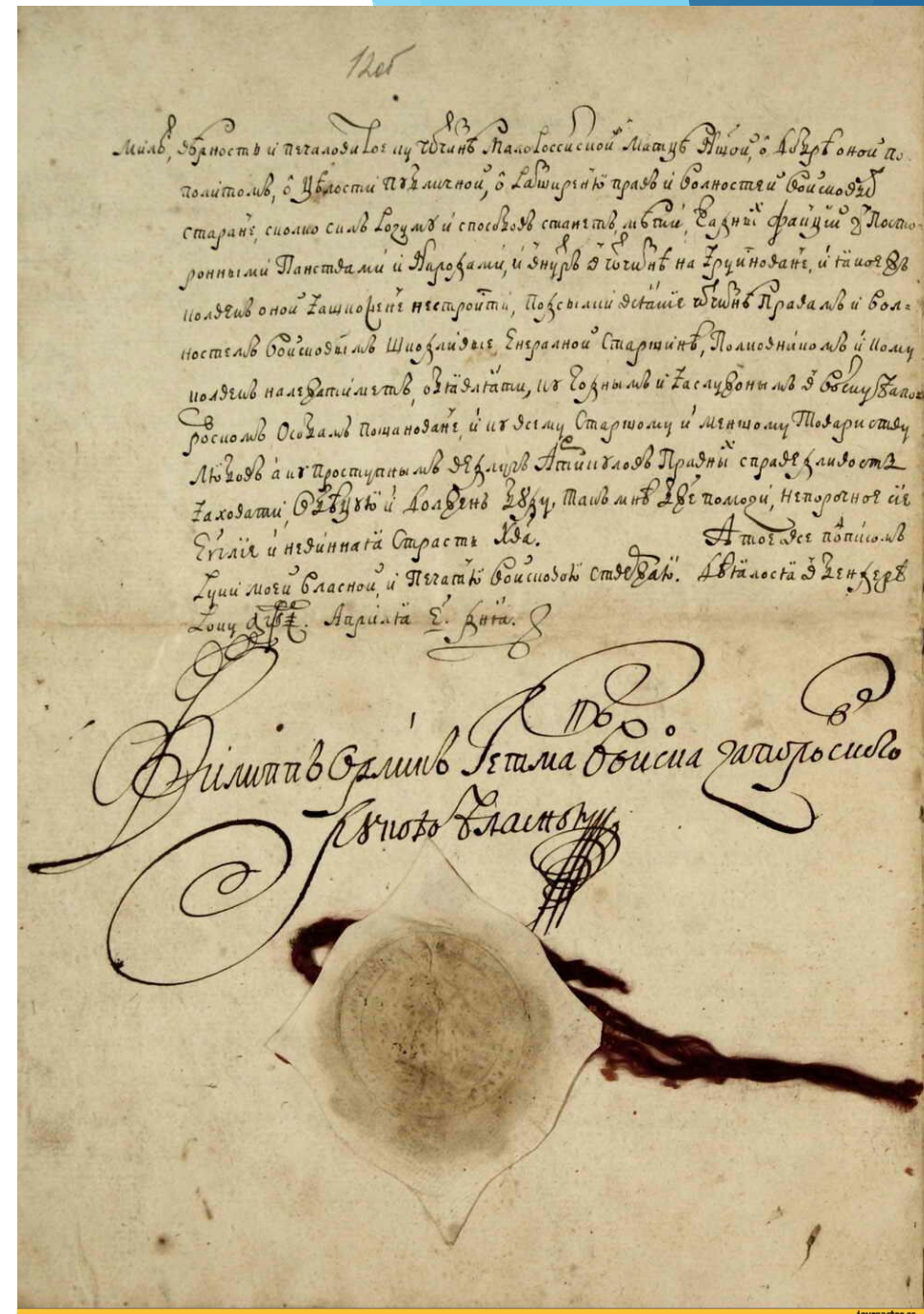


Нею він зобов'язувався обмежити гетьманські прерогативи, зменшити соціальну експлуатацію, зберегти особливий статус запорожців і боротися за політичне й церковне відокремлення України від Московії у випадку, якщо він здобуде владу в Україні.



З ОБОРОМ і ПОСТАНОВЛЕНІМ  
ПРАВ і Волностей Войсковых  
Мужи Гаси діамони мв Его Мило Ію Папо мв Філіппо мв Олицо мв  
Модой Зранни мв Война Запорожского Іетманомв, и мв Зди Енграппи-  
Осоло мв, Полковника мв и тм мв Зди Войномв Запоросий мв  
сполною з Вой мв сторою зракою,  
СТВЕРЖЕНІЕ

Україномовний оригінал Конституції було віднайдено у Російському державному архіві давніх актів співробітниками Центрального державного історичного архіву України (м. Київ) у жовтні 2008 року.



## 4. Визвольні змагання

На початку 1711 року Пилип Орлик укладає з Кримським ханатом Кайрський договір про оборонно-наступальний військовий союз і розпочинає спільний похід запорожців, буджацьких татар, шведів і поляків проти московитів в Україні.

Через військову невдачу, та дії татарських союзників, гетьман втратив підтримку українського населення.



## 5. Після поразки

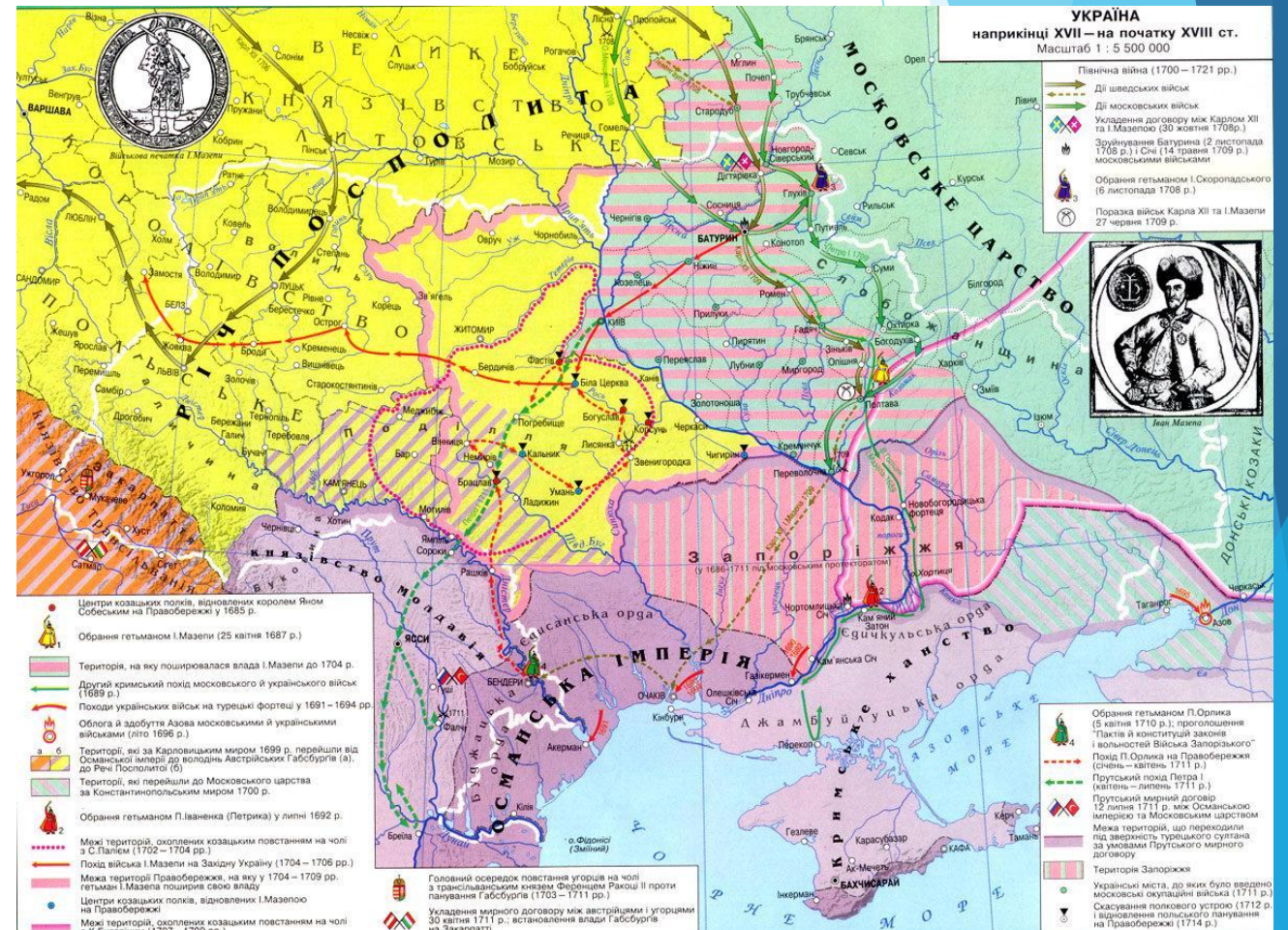
У наслідку Прутського миру, 5 березня 1712 року було видано фірман султана, за яким на Правобережну Україну й Запорозьку Січ поширювалася влада Орлика.

У квітні 1712 року Туреччина підписала договір з Московією: Лівобережжя з Києвом та його передмістям лишалося за Московською державою.

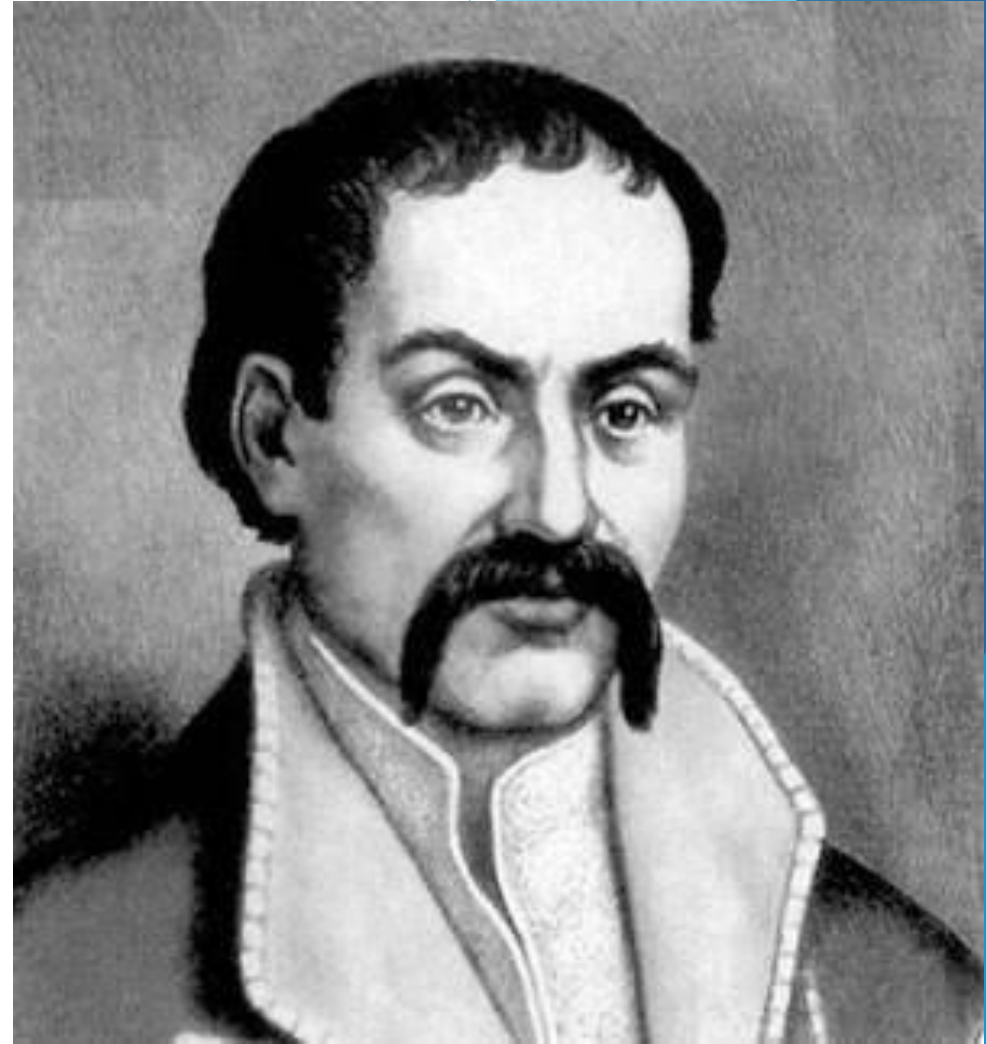


Україна залишалася розділеною, над Лівобережжям продовжувала панувати Москва.

Вже через два роки, у квітні 1714 року, між Туреччиною та Польщею було укладено договір, за яким Правобережна Україна залишалася за Польщею.



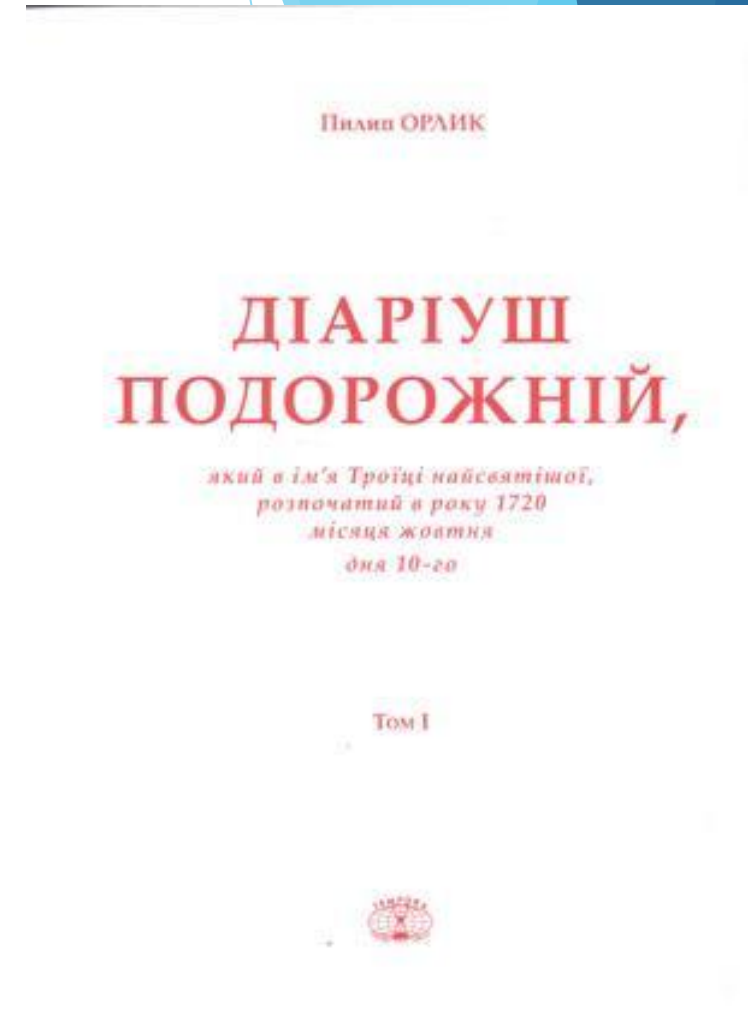
П. Орлик не припиняв пошуки підтримки у різних європейських державах (Франції, Англії, Польщі, Ватикану, Саксонії, Пруссії та інших), неодноразово порушував питання про допомогу в справі відновлення української державності та планувати кроки, спрямовані на звільнення вітчизни від московського ярма.



## 5. Спадщина

Пилип Орлик залишив після себе багато листів і великий рукописний «Діаріуш подорожній» («Щоденник», 1720-1733, частково виданий 1938 року та повністю у 2013 році («Темпора»))

Видав поетичні книжки: «Прогностик щасливий», приурочений полковнику Данилу Апостолу (1693), «Алکید Руський», присвячений Івану Мазепі (1695), та на честь полковника Івана Обидовського «Гіппомен сарматський» (1698



## 7. Вшанування пам'яті

Срібна пам'ятна монета номіналом 10 гривень, випущена Національним банком України, присвячена гетьману у вигнанні — Пилипу Орлику, автору першої української конституції «Пакти та конституції законів та вольностей Війська Запорозького...» (1710)

Монету введено в обіг 30 травня 2002 року. Вона належить до серії «Герої козацької доби».





На його честь названо вулицю на Липках, в привілейованому районі центральної частини Києва, на якій знаходиться Верховний Суд України.


У червні 2011 року до 15-ої річниці Конституції України та у рамках заходів із відзначення 300-ї річниці прийняття Конституції Пилипа Орлика йому відкрито пам'ятник у Києві.



29 червня 2011 року у Крістіанстаді (Швеція) відбулося урочисте відкриття пам'ятника та меморіальної дошки українському гетьману Пилипу Орлику. Відкриття було приурочено до 300-ї річниці Конституції Пилипа Орлика.



Відкриття пам'ятника й дошки на будинку, де мешкав у 1716—1719 рр.



Дякую  
за увагу!